

Maade. Det gælder, at de have lidt at behynde med, og Kommunerne skulle derfor have lidt i Hænde, for at kunne støtte dem fra Begyndelsen. Der er derfor foreslaet, at 5 pCt. af Takationsværdien, af hele Ejendommens Værdi, skal lægges til, hvilket giver omtrent 150 Kr., som altsaa bliver tilovers, og som Kommunerne erholde for paa forskellig Maade at støtte og for eventuelt at dække deres egne Udgifter. Hele Købesummen bliver altsaa ca. 3,000 Kr. Bedkommende Husmand kommer saaledes til at sidde for en aarlig Udgift af 90 Kr., og Spørgsmaalet bliver da: Er dette for meget for en Ejendom med $2\frac{1}{2}$ —5 Tdr. Jord? Dertil vil jeg sige, at efter min Overbevisning, ville de fleste Husmænd betragte det som et meget heldigt Køb og en billig Maade at komme til en Ejendom paa. Det vil vist erkendes for at være rigtig, at rundt om i Landet sidder Lejehusmænd, som knapt have et Stykke Jord til en Have, og som for en ussel Lejlighed betale 30—40 indtil 60 Kr. om Aaret — og der sidder Indfiddere i mange Egne, der for et enkelt Værelse betale 30—40 Kr. om Aaret. Forøgelsen i Udgift fra 40—50 Kr. til 90 Kroner er jo dog ganske forsvindende over for det store Gode at faa et godt og solidt Hus som sin Ejendom og saa megen Jord, at en Mand faktisk kan leve deraf, naar han da har Betingelserne for at kunne dyrke Jorden, det vil sige: de fornødne Redskaber og nogle Kreaturer samt nogen Støtte hos Kommunalbestyrelsen til at kunne sætte det hele i Gang. For Husmandsstanden og for den opvoksende Ungdom vil en saadan Institution som denne faa en ganske overordentlig Betydning. Efter min Overbevisning vil det i høj Grad vække Opsien hos de unge Mennesker til at erhverve sig Dydighed i deres Kald og til at lægge sig efter Sparommelighed. Man kan sige, at i Djeblikket har Ungdommen den samme Grund til at spare, som den vilde have under disse foreslaede Forhold; den unge Mand kan jo i Løbet af nogle Aar samle sig, ved at sætte i Sparekassen, en Kapital af 2—3 à $3\frac{1}{2}$ Hundrede Kroner; men selv om han har de Penge sammensparede, saa har han ingen stor Lejlighed til derved at kunne sikre sin Fremtid; med 2—3 à 400 Kr. kan han ikke

gøre meget, naar han skal købe en Ejendom, selv om han kan faa Hjælp i Kreditforeningen; han skal dog laane de øvrige Penge til Ejendommen, og de Penge, som han har sammensparet sig, kunne i det højeste strække til til Besætningen, og saa kommer dertil de bethdelige Tab, han har til Staten, til Udgifter til Papirer, deres Stempling, Tinglæsning, til Opnaaelse af Kort etc. etc. Der gaar en bethdelig Del af den hurt sammensparede Kapital til disse Statsafgifter, og Følgen er, at en stor Mængde af vore bedste unge Mænd, netop dem, der spare sammen, naar de have sammensparet nogle Penge, vandre ud og gaa til Amerika, da de for de Penge, de have, kunne, foruden Rejsen, sikre sig Ejendom derovre. Dersom vi aabnede dem Udgang til at komme i en lige saa heldig Stilling med Hensyn til Fordejendom her hjemme, saa vilde de fleste af disse unge Mænd sikkert foretrække at blive her i Landet, og havde man paa Landet Udgang til at faa et Menneker, der ville gifte sig, en let Udgang til at faa en Ejendom, der var sikret dem i Fremtiden, saa fremt de arbejde ordentlig med den, saa er der ikke Spørgsmaal om, at den Trang til at komme til Byerne, som nu er saa almindelig, vilde ophøre, det vilde i alt Fald kun være de tvivlsomme Eksistenser, der drog til Byerne; de bedre vilde søle sig mere hentrufne til Landet, hvor de ere opvoksede, thi det ligger jo mere til vor Natur.

Ugiften vil altsaa i Gennemsnit kunne beregnes til 90 Kr. om Aaret, og jeg vil sige, at min Erfaring gaar i den Retning, og jeg tror, at mange af de Herrer's Erfaring vil gaa i samme Retning, at en Mand, der bor til Leje i et Hus med tilstrækkelig Jord til at holde en Ko og føde sin Familie, arbejder ikke saadan paa denne Ejendom, som han vilde arbejde, hvis det var hans egen. Man faar lettere i Rente 90 Kr., 100 Kr., ja 120 Kr. aarlig af en Mand, som selv ejer sin Jord med Sikkerhed for at besidde den, end man faar 60 Kr. i Leje for den samme Jord af den samme Mand; det er i alt Fald den Erfaring, jeg har gjort. Husene holdes slet vedlige af Lejeren; Lejeren har ikke den Interesse af at forbedre Jorden, fordi han — ofte med Urette — raisonnerer som saa: til Slutning komme de Grundforbedringer, der gøres ved